

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۸/۰۲

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

بررسی چالش‌ها و دشواری‌های تدریس آموزش زبان و ادبیات عرب به دانش‌آموزان مقطع اول و دوم متوسطه

حسام الدین خسروی^۱، محسن سلیمانی هویدا^۲، ایمان عسگری^۳

۱- کارشناسی آموزش عربی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی کرمانشاه

۲- کارشناسی آموزش عربی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی کرمانشاه

۳- کارشناسی آموزش عربی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی کرمانشاه

khosravihesam.01@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی چالش‌ها و دشواری‌های تدریس آموزش زبان و ادبیات عرب به دانش‌آموزان مقطع اول و دوم متوسطه انجام شد. تمرین مهم‌ترین چیز در یادگیری هر زبانی است و در اینجا چند ایده جالب برای آن وجود دارد. برای این منظور، از روش مروری استفاده شده است. تا قبل از انقلاب، زبان عربی به صورت محدود در مدارس آموزش داده می‌شد. بعد از انقلاب، تدریس این زبان الزامی شد. یکی از دلایل این امر این است که زبان عربی زبان قرآن است. از طرف دیگر، زبان عربی با زبان فارسی در آمیخته و به واسطه وجود لغات عربی در زبان فارسی، درک کامل زبان فارسی تا حدی در گرو آشنایی با زبان عربی است. نتایج نشان داد برخی از این چالش‌ها برای یادگیری شامل نیروی انسانی نا کارآموده، سنتی بودن روش‌های مورد استفاده در آموزش زبان عربی، آموزش نامناسب دستور زبان، ارائه واژگان غیرمعمول در استفاده روزمره، غلبه دستور زبان و قواعد محوری زیاد در متون درسی از جمله چالش‌هایی است که آموزش زبان عربی در کشور را ناکارآمد کرده است.

کلمات کلیدی: عربی، تدریس آموزش عربی، مقطع متوسطه، دانش‌آموزان

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

زبان عربی تاریخ طولانی و غنی دارد و یکی از قدیمی‌ترین زبان‌های جهان است که برخی تخمین‌ها قدمت آن را به بیش از شش هزار سال پیش بازمی‌گردانند. اولین گزارش مکتوب عربی به اوایل قرن هفتم بازمی‌گردد، و آن را به یکی از معدود زبان‌هایی تبدیل می‌کند که می‌توان تا این حد ردیابی کرد. با در نظر گرفتن این موضوع، عربی همچنین منبع بسیاری از ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات جذاب است (Haron et al., ۲۰۱۶).

زبان عربی یک زبان سامی است، به این معنی که با زبان‌های دیگر مانند عبری و آرامی مرتبط است. این زبان همچنین زبان رسمی بسیاری از کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا و همچنین به طور گسترده در سایر نقاط جهان صحبت می‌شود. اولین شکل شناخته شده عربی در زمان حضرت محمد (ص) در شمال غربی عربستان استفاده می‌شد و زبان کتاب مقدس مسلمانان، قرآن است (Kadbey et al., ۲۰۱۵).

با گذشت زمان، زبان عربی در سراسر جهان عرب و فراتر از آن گسترش یافت و به یکی از رایج‌ترین زبان‌ها در جهان تبدیل شد. عربی در بسیاری از کشورهای مختلف صحبت می‌شود. عربی نه تنها در کشورهای عربی صحبت می‌شود؛ بلکه در بسیاری از کشورهای غیرعربی نیز زبان دوم محبوب است (Dahou, ۲۰۱۶).

زبان عربی نیز یکی از شش زبان رسمی سازمان ملل متحد است؛ بنابراین چه به دنبال سفر به یک کشور عرب‌زبان یا برقراری ارتباط با مردم آن کشورها باشید، یادگیری زبان عربی می‌تواند بسیار مفید باشد. عربی با بیش از ۲۹۰ میلیون گویشور، پنجمین زبان پرگویش در جهان است. این زبان همچنین یکی از سریع‌ترین زبان‌ها در حال رشد است که از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵ حدود ۱۷ درصد رشد گویشوران دارد (Al-Busaidi, ۲۰۱۵).

لهجه‌های مختلف عربی بسته به منطقه وجود دارد. دو بخش اصلی زبان عربی عبارت‌اند از (Yaakub, ۲۰۰۷):

- عربی کلاسیک: این شکلی از عربی است که در متون دینی مانند قرآن به کار می‌رود. این زبان همچنین زبان رسمی بسیاری از کشورهای عربی است و در مدارس تدریس می‌شود.

- عربی محاوره‌ای یا گویشی: این شکل گفتاری عربی است که از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت است. این شامل گویش‌های مختلفی مانند عربی مصری و عربی شامی است.

اگر به دنبال برقراری ارتباط با مردم در یک منطقه خاص هستید، یادگیری زبان عربی محاوره یا گویش آن منطقه مفیدتر خواهد بود. عربی یک زبان بسیار موسیقایی است (اگرچه نه آهنگی) وقتی صحبت می‌شود، کیفیتی روان و غنایی دارد. این به دلیل این واقعیت است که کلمات عربی اغلب با سه یا چند صامت پشت‌سرهم ساخته می‌شوند که می‌تواند تلفظ آنها را برای افراد غیربومی دشوار کند.

صدای عربی با زبان‌هایی مانند انگلیسی و فرانسوی بسیار متفاوت است. با این حال، با کمی تمرین، یادگیری نحوه تلفظ صحیح کلمات عربی دشوار نیست.

چالش‌های یادگیری یک زبان جدید

یادگیری زبان خارجی یکی از سخت‌ترین کارهایی است که مغز می‌تواند انجام دهد. چیزی که یک زبان خارجی را بسیار دشوار می‌کند، تلاشی است که باید برای انتقال بین ساختارهای پیچیده زبانی انجام دهیم. همچنین یادگیری نحوه تفکر به زبان دیگر چالش‌برانگیز است. مهم‌تر از همه، زمان، کار سخت و فداکاری می‌خواهد. در اینجا به برخی از دلایلی اشاره می‌کنیم که بسیاری از آنها یاد گرفتن یک زبان خارجی را دشوار می‌کنند. به خاطر داشته باشید که موارد زیر حقایق هستند، اما به راحتی می‌توانید بر آنها غلبه کرد. فقط هنگام کار بر روی آن مهارت‌های زبان خارجی تمرکز و انگیزه دانش‌آموزان مورد نیاز است (Fahmy and Rifaat, ۲۰۱۰).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یادگیری از ابتدا

برخی از دانش‌آموزان شروع یادگیری یک زبان جدید را بسیار چالش‌برانگیز می‌دانند. تقریباً هر سفر یادگیری زبان با حروف الفبا شروع می‌شود که ممکن است برای برخی افراد دشوار باشد. اگر زبان مادری دانش‌آموز با زبان عربی بسیار متفاوت است، پس این مانع دیگری برای غلبه بر آن است (Hall Haley and Ferro, ۲۰۱۱).

ضروری است که دانش‌آموزان در این مرحله متمرکز بمانند و ناامید نشوند. به دانش‌آموزان آموخت که انجام این کار سخت است، اما باید به‌خاطر داشته باشند که این یک چالش دیگر در زندگی است که بر آن غلبه خواهند کرد و در نهایت آن‌ها را به فرد بهتری تبدیل می‌کند (صدیق اورعی، ۱۳۸۵).

تردید در صحبت کردن

بسیاری از دانش‌آموزان از صحبت با افراد با زبان عربی، به‌ویژه افراد بومی زبان تردید می‌کنند تا اگر اشتباهی مرتکب شوند، خجالت نکشند. زمانی که فردی در تلاش است زبان خود را بیاموزد، بومی زبانان همیشه خوشحال می‌شوند و نه تنها انتقاد نمی‌کنند، بلکه برعکس، آن‌ها می‌توانند با تصحیح خطاهای دانش‌آموزان و با توضیح زبان خود به آن‌ها کمک کنند (Akasha, ۲۰۱۳).

واژگان ضعیف

صحبت کردن با زبان مادری دانش‌آموزان را به مشکل دیگری در یادگیری یک زبان خارجی سوق می‌دهد که واژگان ضعیف است. به‌خاطر سپردن بسیاری از کلمات و عبارات جدید ممکن است سخت باشد، چه رسد به استفاده از آنها در حین صحبت کردن. دقیقاً به همین دلیل است که به دانش‌آموزان توصیه می‌شود بیشتر با زبان عربی صحبت کنند؛ زیرا به این ترتیب واژگان خود را تمرین می‌کنند، از برخی کلمات و عبارات بیشتر استفاده می‌کنند و مترادف‌ها را یاد می‌گیرند. همچنین خواندن روزنامه، وبلاگ، تماشای فیلم و برنامه‌های تلویزیونی، گوش دادن به رادیو به زبان خارجی توصیه شده است (تقی زاده، ۱۳۹۹).

مشکلات گرامر

گرامر در یادگیری یک زبان خارجی بسیار مهم نیست، اما به این معنی نیست که مهم نیست. در طول فرآیند یادگیری، داشتن یک یا چند کتاب گرامر مفید است. به دانش‌آموزان بیاموزید که اگر برخی از قوانین گرامری را نمی‌دانید، هرچند بار که آن را کاملاً فهمیدید، کمک بخواهید. گرامر هر زبان مطمئناً بخش‌های چالش‌برانگیز خود را دارد، بنابراین اگر از همان ابتدا آن را درست متوجه نشدند، باید فقط صبور باشند و زیاد تمرین کنند (Abdelgadir and Ramana, ۲۰۱۶).

عدم مقایسه با زبان مادری

بسیاری از مردم زمانی که شروع به یادگیری یک زبان جدید می‌کنند به زبان مادری خود فکر می‌کنند. آن‌ها تمایل دارند بلافاصله کلمات را در ذهن خود ترجمه کنند که البته زمان می‌برد. با این حال، با انجام این کار، آن‌ها بیشتر و بیشتر گیج می‌شوند. هر زبانی برای خودش صحبت می‌کند، مهم نیست چقدر فکر می‌کنید که زبان مادری شما با زبانی که یاد می‌گیرید مشابه است. پیشنهاد می‌کنیم سعی کنید مستقیماً ترجمه نکنید. به زبانی که یاد می‌گیرید فکر کنید، مهم نیست چند کلمه یا عبارت را می‌دانید. تفکر به زبان مقصد ضروری است. به بازگشت به زبان مادری خود فقط برای ترجمه به یک زبان خارجی فکر نکنید. برای شما سودی نخواهد داشت (Ahmed et al., ۲۰۲۰).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

نگرش

یکی از موانع اصلی در یادگیری یک زبان خارجی، نگرش دانش‌آموزان است. اگر دانش‌آموزان باور دارند که زبان سخت است، حتی اگر خیلی سخت کار کنند، ممکن است موفق نشوند، مغز آن‌ها به اندازه کافی تلاش نخواهد کرد. به دانش‌آموزان بیاموزید که مثبت فکر کنید، نگرش مثبت داشته باشید. هیچ‌کس نمی‌گوید که این کار آسان خواهد بود، اما سعی کنید همیشه به خاطر داشته باشید که اگر به اندازه کافی پیگیر باشید، کاری وجود نخواهد داشت که نتوانید انجام دهید (Gough and Calderbank, ۲۰۱۹).

این که یادگیری یک زبان خارجی دشوار است، کاملاً درست نیست. این یک طرز فکر است و بالاتر از همه، یک نگرش است. برخی از موانع در این مقاله بررسی شد که اگر دانش‌آموزان از آنها آگاه باشند و انگیزه کافی داشته باشند، به راحتی می‌توانند بر آنها غلبه کنند (Haron et al., ۲۰۱۶).

بزرگ‌ترین مشکل در یادگیری زبان‌های خارجی

یادگیری زبان خارجی یکی از سخت‌ترین کارهایی است که مغز می‌تواند انجام دهد. چیزی که یک زبان خارجی را بسیار دشوار می‌کند، تلاشی است که باید برای انتقال بین ساختارهای پیچیده زبانی انجام می‌شود. همچنین یادگیری نحوه تفکر به زبان دیگر چالش برانگیز است. مهم‌تر از همه، زمان، کار سخت و فداکاری می‌خواهد (Yaakub, ۲۰۰۷).

چالش‌های یادگیری زبان عربی

در این بخش چالش‌های یادگیری زبان عربی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

الفبای عربی

الفبای عربی از ۲۸ حرف تشکیل شده است که همگی نشان‌دهنده حروف بی‌صدا هستند. هیچ حروف صدادار در زبان نوشتاری نمایش داده نمی‌شود، اگرچه هنگام گفتن کلمات به طور ضمنی بیان می‌شوند. این می‌تواند خواندن متون عربی را به یک چالش برای مبتدیان تبدیل کند. ترفندهای مفیدی وجود دارد که می‌توان از آنها برای خواندن متون عربی کمک گرفت اول، بیشتر کتاب‌ها و متون عربی دارای علامت‌های مصوت هستند تا در تلفظ صحیح کلمات کمک کنند (تقی زاده، ۱۳۹۹).

قواعد پیچیده زبان عربی

دشواری یادگیری زبان عربی به قواعد دستور زبان منحصر به فرد آن مربوط می‌شود که می‌تواند برای دانش‌آموزان چالش برانگیز باشد. مثلاً زبان عربی برای کلمات مذکر و مؤنث و همچنین اسم مفرد و جمع قواعد مختلفی دارد. علاوه بر این، فعل «بودن» در عربی سه شکل مختلف دارد.

یکی از دلایلی که اغلب برای دشوار بودن برچسب زبان عربی ذکر می‌شود، صرفاً به این دلیل است که اشتراکات کمی با خانواده زبان‌های اروپایی دارد. زبان عربی که به خانواده زبان‌های افروآسیایی تعلق دارد، مسیری متفاوت از زبان‌های بزرگ اروپایی داشته است. اگرچه از آنجایی که زبان عربی در قرون وسطی زبان علم بود، لغاتی وجود دارد که از آن دوران به سخنان جهانی رسیده است (Kadbey et al., ۲۰۱۵). البته که برای دانش‌آموزان فارسی‌زبان این چالش به مراتب کمتر است (Al-Busaidi, ۲۰۱۵). برای پیچیده‌تر کردن مسائل، حروف صدادار از نوشتار عربی حذف می‌شوند که می‌تواند درک را در هنگام اولین یادگیری زبان پیچیده کند (Dahou, ۲۰۱۶).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

موانع جغرافیایی و مالی

جایی که به دنیا آمده‌اید نباید تعیین کند که در زندگی چه چیزی یاد می‌گیرید، اما متأسفانه گاهی اوقات این طور می‌شود. مواردی مانند محل زندگی شما و میزان درآمدی که به دست می‌آورید می‌تواند یادگیری زبان عربی را چالش‌برانگیزتر کند؛ بنابراین، شناخت و درک موانع اجتماعی و فرهنگی پیش رو می‌تواند شما را در مسیر موفقیت بازگرداند (Fahmy and Rifaat, ۲۰۱۰).

سلامت روان

یادگیری یک زبان جدید ممکن است باعث شود برخی دانش‌آموزان کمی از اضطراب رنج ببرند. این می‌تواند بر نتیجه موفقیت یادگیری زبان عربی آنها تأثیر بگذارد. افرادی که اضطراب و افسردگی دارند اغلب درگیر شدن و تمرکز بر روی مواد برایشان مشکل است (Hall Haley and Ferro, ۲۰۱۱).

آموزش زبان عربی برای دانش‌آموزان غیرعربی زبان: چالش‌ها و راه‌حل‌ها

زبان عربی به‌عنوان یکی از سریع‌ترین زبان‌های در حال رشد در جهان، به طور فزاینده‌ای تبدیل به زبان دومی برای والدین می‌شود تا به دانش‌آموزان غیرعربی زبان خود آموزش دهند. یادگیری هر زبانی در سنین پایین مهم و مفیدتر از یادگیری آن در آینده است. از آنجایی که مغز اطلاعات را راحت‌تر و سریع‌تر درک و جذب می‌کند، بنابراین شروع یادگیری زبان عربی در مراحل اولیه می‌تواند تفاوت بزرگی ایجاد کند.

یادگیری زبان عربی به دانش‌آموزان اطلاعاتی در مورد اسلام می‌دهد. به همین دلیل است که خانواده‌های مسلمانی که در یک کشور غیرعربی زندگی می‌کنند می‌خواهند فرزندانشان زبان عربی، زبان قرآن را بیاموزند تا با فرهنگ اسلامی خود در ارتباط باشند (Akasha, ۲۰۱۳).

یادگیری یک زبان به شما کمک می‌کند فرهنگ آن را نیز درک کنید؛ بنابراین، هنگامی که زبان عربی را یاد می‌گیرید، می‌توانید درک بهتری از فرهنگ عرب ایجاد کنید و دانش‌آموز را قادر می‌سازد تا افراد اطراف خود را آگاهانه‌تر درک کند. دلیلی که به همین دلیل خارجی‌های کار و زندگی در کشورهای عربی می‌خواهند فرزندان خود را با یادگیری زبان آن در فرهنگ منطقه غرق کنند. با این حال، عوامل بسیاری در اکتساب زبان و رشد دانش‌آموز نقش دارند. برخی از آنها مربوط به دانش‌آموز و برخی دیگر مربوط به خانواده او و روش‌های یادگیری است (Abdelgadir and Ramana, ۲۰۱۶).

تفاوت‌های فردی

آموزش زبان عربی به یک دانش‌آموز عرب با آموزش آن به غیرعرب متفاوت است. دروس ارائه شده به غیرعرب زبانان باید آسان‌تر باشد و مدل یادگیری باید با قابلیت‌های زبانی دانش‌آموز تنظیم شود. غیرعرب‌زبانان ممکن است دچار مشکلات یادگیری شوند به همین دلیل است که شناسایی آنها با پرسیدن سؤالات درست در مراحل اولیه فرآیند یادگیری بسیار مفید خواهد بود (صدیق اورعی، ۱۳۸۵).

خانواده و محیط

علاقه به آموزش زبان دوم به دانش‌آموزان مستلزم این است که محیط لازم را برای فراگیری زبان او فراهم کنید. آن‌ها به تمام حمایت و تلاش شما برای انجام آن نیاز دارند. حضور در کشور عربی زبان می‌تواند بسیار مفید باشد؛ زیرا دانش‌آموز می‌تواند این فرصت را پیدا کند که با مردم محلی به زبان صحبت کند، تابلوها را در خیابان بخواند و از فضای واقعی عربی لذت ببرد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

(Ahmed et al., ۲۰۲۰). اما در مدارس نیز می‌توان در فضای کلاس تغییراتی ایجاد کرد تا این موضوع را برای دانش‌آموزان شبیه‌سازی کند.

روش سنتی آموزش

روش سنتی یادگیری می‌تواند برای دانش‌آموز خسته‌کننده باشد؛ بنابراین، مطالب آموزشی باید با استفاده از تصاویر بزرگ، فونت‌ها، رنگ‌ها و اشکال مختلف و شامل فعالیت‌های مختلف برای دانش‌آموز جذاب باشد. در خانه، انجام بازی‌های موردعلاقه آنها به زبان عربی می‌تواند بسیار مفید باشد. همچنین معلم باید از ابزارهایی استفاده کند تا درس را سرگرم‌کننده‌تر کند. مانند: پازل، اسباب‌بازی، عکس و فیلم که همه این موارد توجه بیشتری را به خود جلب می‌کنند (Yaakub, ۲۰۰۷).

مشکلات خواندن

بسیاری از دانش‌آموزان خواندن به زبان عربی را دشوار و کسل‌کننده می‌دانند. برای حل این مشکل، برچسب زدن در کنار تصاویر یا صدا می‌تواند برای آنها سرگرم‌کننده باشد زیرا متن یا داستان را زنده‌تر می‌کند (تقی زاده، ۱۳۹۹).

عدم تمرین

تمرین مهم‌ترین چیز در یادگیری هر زبانی است و در اینجا چند ایده جالب برای آن وجود دارد. همه دانش‌آموزان عاشق تماشای کارتون و برنامه‌های تلویزیونی هستند، بنابراین، اگر آنها را به زبان عربی تماشا کنند، بسیار مفیدتر خواهد بود و به آنها کمک می‌کند تا در صحبت کردن مسلط باشند و همچنین یادگیری لغات جدید به طور مداوم. چیز دیگری که به بچه‌ها کمک می‌کند تا بیشتر تمرین کنند، یک گروه مطالعه یا تبادل زبان با یک دوست است، به‌خصوص اگر دانش‌آموز در یک کشور عربی زندگی می‌کند (Al-Busaidi, ۲۰۱۵).

برنامه‌های زبان همچنین می‌توانند دانش‌آموز را در یادگیری زبان‌ها به جلو سوق دهند، زیرا آنها اطلاعات را با تصاویر و فایل‌های صوتی و حتی آزمون‌ها ارائه می‌دهند. استفاده از آنها را بسیار سرگرم‌کننده‌تر می‌کند. فلش کارت برای دانش‌آموزان این یک راه سرگرم‌کننده برای تکرار و حفظ واژگان است (Haron et al., ۲۰۱۶).

خط عربی همچنین اغلب برای یادگیری نحوه خواندن با مشکل مواجه است، زیرا به‌طور کلی تمام مصوت‌های کوتاه در نوشتار حذف می‌شوند دانش‌آموز را تنها با حروف صامت و سه مصوت بلند می‌گذارد تا بفهمد چگونه کلمه را تلفظ کند. این می‌تواند در ابتدا یک چالش واقعی باشد، اما عربی یک سلاح مخفی برای شکستن کد دارد. زبان عربی دارای دستور زبان و صرف‌شناسی بسیار منظم (و درعین حال پیچیده) است (به معنای نحوه تغییر شکل کلمات و کنار هم قرارگرفتن آنها) - اگر ۱۰ الگوی اصلی کلمه را که به "ده فرم" معروف هستند را حفظ کنید، خواندن کلمات عربی بسیار آسان می‌شود. علاوه بر این، فرم‌ها به شما کمک می‌کنند تا به دلیل پیوند بین ریشه‌ها (خوشه‌های ۳ حرفی) و معانی عمومی، معنی را از کلمات واژگانی که ممکن است قبلاً ندیده‌اید، تشخیص دهید (Kadbey et al., ۲۰۱۵).

سیستم دستور زبان می‌تواند سخت‌ترین و ساده‌ترین چیز در مورد یادگیری زبان عربی باشد. بدون شک دستور زبان عربی پیچیده و دشوار است، اما همچنین بسیار منظم و منطقی است. مشکل در تعداد بسیار زیاد قوانینی است که زبان‌آموز باید به‌خاطر بسپارد - چیزی که حتی خود اعراب نیز مرتباً با آن با مشکل مواجه می‌شوند. اما، اگر بتوانید قوانین و کاربرد آنها را شکست دهید، مشکلی وجود ندارد (Fahmy and Rifaat, ۲۰۱۰).

اسامی و افعال عربی با مفرد، مضاعف و جمع، و دسته‌های بعدی با دو جنس متمایز می‌شوند. این ۱۲ ضمیر و ۱۴ صرف لفظی، علاوه بر سه حالتی که کلمات عربی بر آنها حاکم است، می‌دهد. این می‌تواند چیزهای زیادی برای یادگیری باشد - اما جنبه مثبت این است که وقتی آنها را بشناسید، عربی بسیار خاص و بدون ابهام است و به عربی زبان اطلاعات و وضوح بیشتری می‌دهد (Gough and Calderbank, ۲۰۱۹).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مانع دیگری که زبان آموز عربی باید از آن عبور کند، وجود عربی استاندارد مدرن علاوه بر لهجه‌های عربی است که باعث می‌شود مهارت‌های دانش‌آموزان در درس عربی در زندگی واقعی مؤثر نباشد. اگر لهجه مراکشی را یاد بگیرید، هنگام تلاش برای برقراری ارتباط با کسی که اهل منطقه دیگری است، مفید نخواهد بود، زیرا تفاوت زبانی در واژگان و تلفظ بسیار زیاد است. اگرچه افرادی که یک لهجه را یاد می‌گیرند، اغلب ادغام با جامعه و فرهنگ عرب را آسان‌تر می‌کنند و گوینده را قادر می‌سازد تا در موقعیت‌های روزمره به طور طبیعی و راحت عمل کند. یک گویش محلی اغلب حس تعلق و وابستگی را در زبان آموز تقویت می‌کند، چیزی که در شکستن موانع فرهنگی و زبانی بین ملیت‌های مختلف مهم است (Hall Haley and Ferro, ۲۰۱۱).

دو نسخه از زبان عربی وجود دارد. عربی استاندارد مدرن و عربی کلاسیک. عربی مدرن بیشتر یک نوع عربی روان است که توسط همه ساکنان کشورهای عربی در طول زندگی روزمره خود استفاده می‌شود. و صحبت کردن بدون داشتن هیچ کلمه دشواری در آن بسیار راحت‌تر است. این زبان حاوی هیچ عبارات یا کلماتی نیست که به راحتی یک عرب‌زبان جدید را گیج کنند (Dahou, ۲۰۱۶).

عربی مدرن به نام فوشا نیز شناخته می‌شود. در مقایسه، عربی کلاسیک شکل خالص‌تر و خالص‌تر عربی است که حاوی کلمات دشوار است و در ابتدا نیاز به درک زیادی دارد. جدای از آن، زبان عربی کلاسیک در قرآن کریم وجود دارد، که هر فردی با یادگیری زبان عربی می‌خواهد آن را بفهمد.

عربی کلاسیک مانند انگلیسی رسمی است. در مقالات تحقیقاتی و کارهای رسمی که باید انجام شوند مفید است. با این حال، بهتر است عربی استاندارد مدرن را آموخت؛ زیرا یادگیری آن آسان‌تر خواهد بود و مفید است؛ زیرا اکثر مردم در کشورهای عربی به آن صحبت می‌کنند (Akasha, ۲۰۱۳).

راهکارهایی برای بهبود آموزش درس عربی در مدارس

در این بخش به راهکارهای مؤثر در بهبود نتایج آموزش زبان عربی در مدارس پرداخته می‌شود. گرفتار شدن در دام تلاش برای یادگیری زبان عربی با تفسیر کلمات به جای یادگیری الفبای عربی در ابتدا کار دشواری نیست. برای شروع، شما با الفبا آشنا می‌شوید و سپس آن حروف را به صورت کلمات در می‌آورید. در آن مرحله، نحوه تنظیم جملات را درمی‌یابید و در نهایت ساختار نقطه‌گذاری زبان را مطالعه می‌کنید. انتخاب هر جایگزینی فقط دانش‌آموزان را از روند یادگیری عقب می‌اندازد (Abdelgadir and Ramana, ۲۰۱۶).

حفظ کل عبارات

حفظ اصطلاحات عربی یک پیشرفت مهم و حیاتی برای رسیدن به آشنایی با زبان است. با این حال، ناکافی است. برای دستیابی به تسلط، باید این کلمات را در عبارات یا جملات کامل قرار دهید تا نحوه استفاده افراد/بومیان واقعاً از آنها استفاده شود. این به دانش‌آموزان قدرت می‌دهد تا در یک بحث واقعی در حضور مردم از آن استفاده کنند.

برای این، باید عبارات از پیش آماده شده را با کلماتی که کاملاً می‌دانید و کاملاً درک می‌کنید به خاطر بسپارید. استفاده از عباراتی که در بحث‌های معمولی وجود دارد، که می‌توانید برای یادگیری عربی در زمان نیاز به یاد بیاورید، گسترده است. حفظ عبارات مد شده از پیش آماده شده به شما این امکان را می‌دهد که این عبارات را به سرعت اعمال کنید و آنها را برای جمع‌آوری موارد دشوارتر تنظیم کنید (Yaakub, ۲۰۰۷).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

بنابراین برای حفظ ۱۰-۱۵ کلمه در روز، به تصویر کشیدن سیستم تکرار فاصله ضروری است. این چارچوب به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا با افزایش زمان در وسط هر ممیزی، کلمات، ایده‌ها و داده‌ها را برای مدت طولانی به‌خاطر بسپارند. برای انجام این کار، باید با در نظر گرفتن منحنی مشرف، آنچه را که می‌خواهید درک کنید، ترتیب دهید (Haron et al., ۲۰۱۶). این به دانش‌آموزان امکان می‌دهد کلمات را در دامنه واژگان خود بررسی کنند. همچنین به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که عباراتی را که اخیراً حفظ کرده‌اند، مدت کوتاهی قبل از فراموش کردنشان مرور کنند. وقتی فهرست واژگانی را که باید حفظ کنید انتخاب کردید، می‌توان عربی را با استفاده از سیستم تکرار فاصله به سرعت یاد گرفت (Al-Busaidi, ۲۰۱۵). هنگام یادگیری یک زبان جدید، فلش کارت‌ها همیشه دوستان دانش‌آموزان خواهند بود. آن‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند کلماتی را که باید استفاده کنند به‌خاطر بسپارند، زیرا زبان عربی پر از واژگان است. احتمالاً برای یادگیری واژگان رایج برای بهبود تسلط کلی خود در زبان، به فلش کارت نیاز خواهند داشت. بدهی است که مجبور نخواهند بود همه کلمات را یاد بگیرند، اما همچنان باید به اندازه کافی یاد بگیرند تا زبان را به درستی یاد بگیرند. و برای کمک به دانش‌آموزان در این فرآیند یادگیری، فلش کارت‌ها بسیار مفید خواهند بود. از دانش‌آموزان بخواهید که از واژگان مشکلی که در حین یادگیری زبان عربی با آن مواجه می‌شوید، فلش کارت تهیه کنید (Kadbey et al., ۲۰۱۵).

نتیجه‌گیری

مقاله حاضر به بررسی چالش‌های آموزش زبان عربی در مدارس می‌پردازد. برای این منظور، از روش مروری استفاده شده است. تا قبل از انقلاب، زبان عربی به صورت محدود در مدارس آموزش داده می‌شد. بعد از انقلاب، تدریس این زبان الزامی شد. یکی از دلایل این امر این است که زبان عربی زبان قرآن است. از طرف دیگر، زبان عربی با زبان فارسی درآمیخته و به واسطه وجود لغات عربی در زبان فارسی، درک کامل زبان فارسی تا حدی در گرو آشنایی با زبان عربی است. به دلیل پیچیدگی زبان عربی، آموزش آن در مدارس با چالش‌هایی همراه است. برخی از این چالش‌ها شامل نیروی انسانی نا کارآموده، سنتی بودن روش‌های مورد استفاده در آموزش زبان عربی، آموزش نامناسب دستور زبان، ارائه واژگان غیرمعمول در استفاده روزمره، غلبه دستور زبان و قواعد محوری زیاد در متون درسی از جمله چالش‌هایی است که آموزش زبان عربی در کشور را ناکارآمد کرده است. از جمله مهم‌ترین موانعی که دانش‌آموزان در یادگیری زبان عربی با آن روبرو هستند، آشنایی با یک سیستم نوشتاری جدید، غلبه بر مشکلات مختلف واج شناختی، درک اینکه زبان عربی به صورت نوشتاری به طور کامل تلفظ نمی‌شود و به خاطر سپاری واژگان عربی است که به راحتی از طریق همزاده‌ها قابل قیاس نیست. ویژگی‌های گفتاری زبان عربی یادگیری آن را سخت می‌کند. بر اساس نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌شود با تغییر روش تدریس سنتی آموزش زبان عربی در مدارس و جایگزینی روش‌های نوین مانند استفاده از منابع آموزشی چندرسانه‌ای و استفاده از روش گفتگو محور، به ارتقای آموزش زبان عربی در مدارس کمک کرد. اگرچه یادگیری قواعد یک امر پایه‌ای برای فهم و به کارگیری مؤثر و صحیح زبان است؛ اما پرداختن بیش از حد به آن باعث می‌شود تا یادگیری دانش‌آموز به سمت غیرکاربردی شدن یادگیری زبان عربی متمایل شده و عدم امکان استفاده از نتایج آموزش در زندگی روزمره موجب بی‌انگیزه شدن دانش‌آموزان و کاهش بهره‌وری آن‌ها از آموزش زبان عربی می‌شود.

منابع

- ۱- تقی زاده، هدایت الله. (۱۳۹۹). موانع یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان عربی و ارتقاء انگیزش با تکیه بر رویکرد مغز محوری (مطالعه موردی؛ دانش‌آموزان دبیرستان تربیت منطقه ۱۵ تهران). پژوهش در آموزش زبان و ادبیات عرب، ۲(۲)، ۵۹-۸۱.
- ۲- صدیق اورعی، غلامرضا. (۱۳۸۵). سنجش گرایش دانش‌آموزان دبیرستانی شهر مشهد به درس عربی و عوامل مؤثر بر آن. علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، ۸(۱)، ۵۷-۸۱.
- ۳- Akasha, O. (۲۰۱۳). Exploring the challenges facing Arabic-speaking ESL students & teachers in middle school. *Journal of ELT and Applied Linguistics (JELTAL)*, ۱(۱), ۱۲-۳۱.
- ۴- Haron, S. C., Ahmed, I. H., Mamat, A., Ahmad, W. R. W., & Rawash, F. M. M. (۲۰۱۶). Challenges in Learning to Speak Arabic. *Journal of Education and Practice*, ۷(۲۴), ۸۰-۸۵.
- ۵- Kadbey, H., Dickson, M., & McMinn, M. (۲۰۱۵). Primary teachers' perceived challenges in teaching science in Abu Dhabi public schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, ۱۸۶, ۷۴۹-۷۵۷.
- ۶- Al-Busaidi, F. Y. (۲۰۱۵). Arabic in foreign language programmes: difficulties and Challenges. *Journal of Educational and Psychological Studies-Sultan Qaboos University (Pages ۷۰۱-۷۱۷)*, ۹(۴).
- ۷- Dahou, F. N. E. H. (۲۰۱۶). Modern Standard Arabic in Algeria: Problems and challenges. *International Journal of Language Studies*, ۱۰(۱).
- ۸- Yaakub, M. B. H. (۲۰۰۷). Teaching Arabic as a second language: An evaluation of key word method effectiveness. *Jurnal Teknologi*, ۶۱â-۷۲.
- ۹- Hall Haley, M., & Ferro, M. S. (۲۰۱۱). Understanding the perceptions of Arabic and Chinese teachers toward transitioning into US schools. *Foreign Language Annals*, ۴۴(۲), ۲۸۹-۳۰۷.
- ۱۰- Abdelgadir, E., & Ramana, V. S. V. L. (۲۰۱۶). Challenges of Teaching English to Arabic Students. *International Journal of English Language, Literature, and Humanities*, ۲۲۱-۲۲۷.